

BRÆNDTORVINDUSTRIEN I SVERIGE 1908

UTDRAG AV »TORFTJÄNSTEMÄNNENS VERKSAMHET UNDER ÅR 1908»

AV FÖRSTE TORVINGENJÖR E. WALLGREN

Den følelige skade, som brændtorvindustrien led efter overspekulationen i leveranse mulighetene til statsbanerne, gjør sig fremdeles gjældende. De mange anlagte eller utvidede brændtorvfabrikker, som hadde beregnet at skulle overta torvleveransen til statsbanerne, tør nemlig endnu ikke paa langt nær opta den planlagte torvfabrikation. Dog maa det bemerkes, at den noget livligere efterspørsel efter brændtorv, som fandt sted i 1907, tiltok i 1908. Dette kommer dels av de omvaaren og forsommeren høie stenkul- og vedpriser, dels av, at godt indbjerget brændtorv er meget efterspurt sammenlignet med andet brændsel. De spesielle torvovner begynder ogsaa at bli mer og mer almindelige. Ved aarets begyndelse var som regel torvlagrene fra det foregaaende aar utsolgt. I 1908 blev dels mange nye brændtorvfabrikker anlagt, dels utvidet mange ældre fabrikker sin virksomhet. Ved aarets slut var omtrent alle torvlagre utsolgt til i regelen høie priser. Brændtorvindustrien synes saaledes med hensyn til at kunne levere brændsel til stedlig forbruk at gaa fremover om end langsomt.

Angaaende brændtorvspørsmålet i Sveriges nordligste len kan anføres, at statsbanernes derværende distriktsforvaltning i mars maaned 1908 fremkom med forslag om indkjøp av Koskivara Torvfabrik for tilvirkning av brændtorv til banens eget behov. Dette forslag ledsagedes av en utførlig beretning om resultatet av nogen aars fyringsforsøk for opvarmning av enkelte jernbanestationsbygninger i Norrbotten med 433 tons Koskivaratorv. Av denne beretning fra maskindirektøren i V distrikt hitsættes følgende:

Paa grundlag av fyringsforsøkene kan man beregne, at der ved torvfyring istedenfor antracit- og vedfyring kan spares i brændselomkostninger omtrent 42 % for antracit og 54 % for birkeved med denuværende høie kul- og vedpriser samt 8 kroner pr. ton torv frit jernbanevogn. Da nævneværdige vanskeligheter ikke har fundet sted i de 3 aar, torvfyringen har paagaat, og torvfyringen har været godt likt av det reisende publikum, tør der ikke være noget til hinder for at indføre torvfyring i større utstrækning. Vinteren 1905—1906 blev der foretat meget indgaaende fyringsforsøk med torv, antracit og koks.

Brændselomkostningene for opvarmning pr. døgn av 100 m.³ var med torv 16,3 øre, med antracit 21,7 øre og med koks 29 øre. For at faa et økonomisk godt resultat kan torven imidlertid ikke taale lang transport med høie fragter. De stadig stigende priser paa andre brændselorter gir statsbanerne anledning til at anvende torv i endnu større utstrækning.

Paa grund av denne beretning blev torvtilvirkningen ved Koskivara, som hadde ligget nede de 2 foregaaende aar, gjenoptat i 1908 under V distriktsforvaltnings ledelse. Det aar fyredes der med torv i 28 torvovner ved 11 stationer, fordelt paa strækningen mellem Riksgrænsen og Luleå.

NYE FORBEDRINGER PAA TORV-INDUSTRIENS OMRAADE

UTDRAG AV »TORFTJÄNSTEMÄNNENS VERKSAMHET UNDER ÅR 1908»

AV FÖRSTE TORVINGENIÖR E. WALLGREN

TIDER med stadig stigende arbeidspriser og upaalidelige arbeiderforholde bidrar til at fremtvinge nye konstruktioner og indførelse av mer og mer arbeidsbesparende maskiner og anordninger for brændtorvindustrien samt mer og mer rationelle maater for anvendelse av denne industris produkter. I den retning er der i 1908 gjort adskillige fremskridt.

Ved den for tilberedning av raamaterialer for torvpulvertilvirkning i 1908 anlagte store brændtorvfabrik med 150000 kroners statslaan paa Bäcksmynen i Kronobergs len er der, foruten arbeidsbesparende specialanordninger for torvens utlægning og forning, monteret 2 forskjellige, *automatiske torvgravningsmaskiner*. Den ene er fabrikeret i Svedala efter tysk-amerikansk model for lergravemaskiner og den anden i Eskilstuna med specialkonstruktioner utført av disponent Eklund. Desuten har i 1908 en gravemaskine fra Svedala været i virksomhet paa Martebo myr paa Gotland. Ingeniør A. Anrep har i 1908 konstruert færdig en automatisk gravemaskine av ny type, som han har arbeidet med siden 1903; desuten har Anrep i 1908 gjort nye forbedringer med sin brændtorvmaskine m. m.

Fabrikant Malmsten, Värnamo og torvmester Rydén, Surte, har konstruert 2 forskjellige nye *automatiske uttransportbaner* for maskintorv, hvilke har været i virksomhet i 1908. *Feltpresser* av forbedrede konstruktioner er kommet til anvendelse o. s. v.

I nærheten av Värnamo og ved Sunne i Värmland er nye *torvgaskraftcentraler* kommet i drift i 1908, og Visby Cementfabrik begyndte samme aar at utvide sin torvgaskraftcentral til en kapacitet av 150 e. hk. Det forlyder, at Den Kanadiske Regjering har bestilt apparater til en torvgaskraftcentral hos et svensk firma.

Torvpulverfabrikken ved Bäck, som paabegyndtes i 1907, blev fuldført i 1908, og ved aarsskiftet kunde torvpulvertilvirkningen, til hvilken der er stillet store forhaabninger, paabegyndes. For fabrikkens drift er der anlagt torvgasgenerator med sugegasmotor.